Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31148

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

STEM Kariyer ?lgi Ölçe?i, bireylerin bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlar?na yönelik kariyer ilgilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sa?lamak üzere gerçekle?tirilen bir uyarlama çal??mas?d?r. Söz konusu uyarlama, Türkiye'deki e?itim ortamlar?nda ve kariyer rehberli?i süreçlerinde STEM alanlar?na olan yönelimi belirlemek ve bu alanlara ilgi duyan ö?rencileri tespit etmek için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçe?in Türkçeye uyarlanmas? süreci, dilsel e?de?erlik, kültürel geçerlik ve psikometrik özelliklerin incelenmesini içermektedir. Bu uyarlama çal??mas?, Dönmez ve ?din taraf?ndan 2019 y?l?nda 28. Uluslararas? E?itim Bilimleri Kongresi'nde bir bildiri olarak sunulmu?tur. Çal??man?n temel amac?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü koruyarak Türkiye'deki örneklemler üzerinde güvenilir ve geçerli sonuçlar üretebilmesini sa?lamakt?r.

Anahtar Kelimeler

Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i, STEM E?itimi, Kariyer ?lgisi, Ölçek Uyarlamas?, Psikometri, Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik.

Yazarlar

?smail Dönmez, ?ule ?din

Amaç

Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin **STEM** alanlar?na yönelik spesifik kariyer ilgisi düzeylerini ve bu ilgilerin alt boyutlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin gelecekteki meslek seçimleri hakk?nda bilgi sa?lamak ve e?itimcilerin, rehberlik uzmanlar?n?n ve politika yap?c?lar?n STEM alanlar?na te?vik edici programlar geli?tirmelerine yard?mc? olmak için tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, uluslararas? alanda kabul görmü? olan bu ölçe?i, Türk kültürünün sosyokültürel ve dilsel özelliklerine adapte ederek, Türkiye'deki gençlerin kariyer e?ilimlerini bilimsel yöntemlerle incelemeye olanak tan?makt?r. Bu sayede, Türkiye'de STEM alanlar?na yönelik ilgi ve motivasyon ara?t?rmalar?na sa?lam bir temel olu?turulmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i, genellikle kariyer ilgisini çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r ve STEM'in

ARABPSYCHOLOGY.COM

dört ana disiplinine kar??l?k gelen alt boyutlar? ölçmeyi amaçlar. Orijinal ölçe?in yap?s?, bireyin bu alanlardaki faaliyetlere kat?lma iste?ini, bu alanlarda kariyer yapma arzusunu ve bu mesleklere yönelik tutumlar?n? de?erlendirir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?inin incelenmesi, orijinal ölçekteki faktör yap?s?n?n Türkçe formda da korunup korunmad???n?n belirlenmesini gerektirir. Bu yap?, genellikle **Bilim ?lgisi**, **Teknoloji ?lgisi**, **Mühendislik ?lgisi** ve **Matematik ?lgisi** gibi spesifik boyutlardan olu?ur. Ölçek, bu dört alandaki mesleklere yönelik alg?lanan çekicili?i ve ki?isel uygunlu?u de?erlendiren maddeler içerir.

Geçerlik

Kaynak içerikte Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i'nin geçerlik bilgileri aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak bir ölçek uyarlama çal??mas?nda, geçerli?in sa?lanmas? temel bir ad?md?r. Genellikle a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen **STEM** kariyer ilgisi yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri ile incelenir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?y? (faktörleri) ölçüp ölçmedi?i Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullan?larak test edilir.

Ölçüt Ba??ml? Geçerlik: Ölçekten al?nan puanlar?n, ayn? yap?y? ölçtü?ü bilinen di?er geçerli ölçeklerden al?nan puanlarla (yak?nsak geçerlik) veya ilgili ancak farkl? yap?lar? ölçen ölçeklerden al?nan puanlarla (?raksak geçerlik) ili?kisi incelenir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i'nin güvenirlik de?erlerine ili?kin bilgi sunulmam??t?r. Bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verme derecesini ifade eder. Uyarlama çal??malar?nda güvenirlik genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar? ile rapor edilir.

Beklenen güvenirlik analizleri ?unlar? içerir:

?ç Tutarl?l?k Katsay?s? (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren temel bir güvenirlik ölçüsüdür. Hem genel ölçek hem de alt boyutlar için bu katsay?lar?n hesaplanmas? beklenir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla belirli bir zaman aral???yla ayn? örnekleme tekrar uygulanmas? ve korelasyonun incelenmesi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Faktör Analizi, özellikle ölçek uyarlama çal??malar?nda yap? geçerli?ini test etmek için kullan?lan merkezi bir istatistiksel yöntemdir. Dönmez ve ?din'in uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de do?rulanmas? hedeflenmi?tir.

Genellikle izlenen metodoloji, ilk olarak **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile faktör say?s?n?n ve madde yüklerinin incelenmesi, ard?ndan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile elde edilen modelin veriyle uyumunun (model fit) de?erlendirilmesidir. **STEM** Kariyer ?lgi Ölçe?i'nin dört faktörlü (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) yap?y? koruyup korumad???, DFA sonuçlar? (RMSEA, CFI, TLI gibi uyum indeksleri) ile kan?tlanmal?d?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama Çal??mas? (Orijinal ölçe?in Türkçeye adaptasyonu)

Format: Kaynak içerikte belirtilmemekle birlikte, bu tür ilgi ölçekleri genellikle 5'li veya 6'l? **Likert Tipi Derecelendirme** format?nda (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a) sunulur.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Form)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Genellikle ortaokul veya lise düzeyindeki bireylerin kariyer ilgilerini ölçmek için kullan?l?r.)

Ya? Grubu: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak kariyer ilgisinin belirginle?ti?i 12-18 ya? aral??? (ortaokul ve lise ö?rencileri) varsay?labilir.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? için örneklemin büyüklü?ü, demografik özellikleri (cinsiyet, okul türü, s?n?f düzeyi) ve co?rafi da??l?m? ilgili bilimsel bildiride detayland?r?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Çeviri, geri çeviri ve uzman görü?leri ile dilsel e?de?erlik sa?lanm??, ard?ndan yap? geçerli?i ve güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Kariyer Rehberli?i, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynak içerikte belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kurumsal E-posta Adresleri: Kaynak içerikte belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: ismaildonmezfen@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in kullan?m? için izin ve ücret bilgileri sorumlu yazar ?smail Dönmez ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Bilimsel ve akademik amaçl? kullan?mlar genellikle yazardan izin al?nmas? ko?uluyla ücretsizdir.

Test Y?l? (Uyarlama): Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? **2019** y?l?nda tamamlanm?? ve sunulmu?tur.

Orijinal çal??ma özetinin yer ald??? kongre linki: ices-uebk.org

Kaynaklar

Dönmez, ?., ve ?din, ?. (2019). **Stem Kariyer ?lgi Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas?.** 28. Uluslararas? E?itim Bilimleri Kongresi' nde sunulan bildiri. 25-28 Nisan, Ankara, Türkiye.

Stem Kariyer ?lgi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler, uyarlama çal??mas?n?n tam metninde veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek elde edilebilir.

Bu bölüm, ölçe?in akademik bildiride sunulan maddelerini içermelidir, ancak kaynak içerik sadece referans bilgisini sa?lad??? için maddeler buraya eklenememi?tir. Maddelerin format?, genellikle bir **STEM** alan?ndaki aktiviteye veya mesle?e yönelik ilgi düzeyini ölçen ifadelerden olu?ur.

Örnek olas? madde yap?s?:

Bilimsel deneyler yapmaktan ho?lan?r?m.

Karma??k matematik problemlerini çözmek ilgimi çekiyor.

Yeni teknolojilerin nas?l çal??t???n? ö?renmek isterim.

?nsanlar için faydal? olabilecek tasar?mlar yapmay? dü?ünürüm.

ARABPSYCHOLOGY.COM